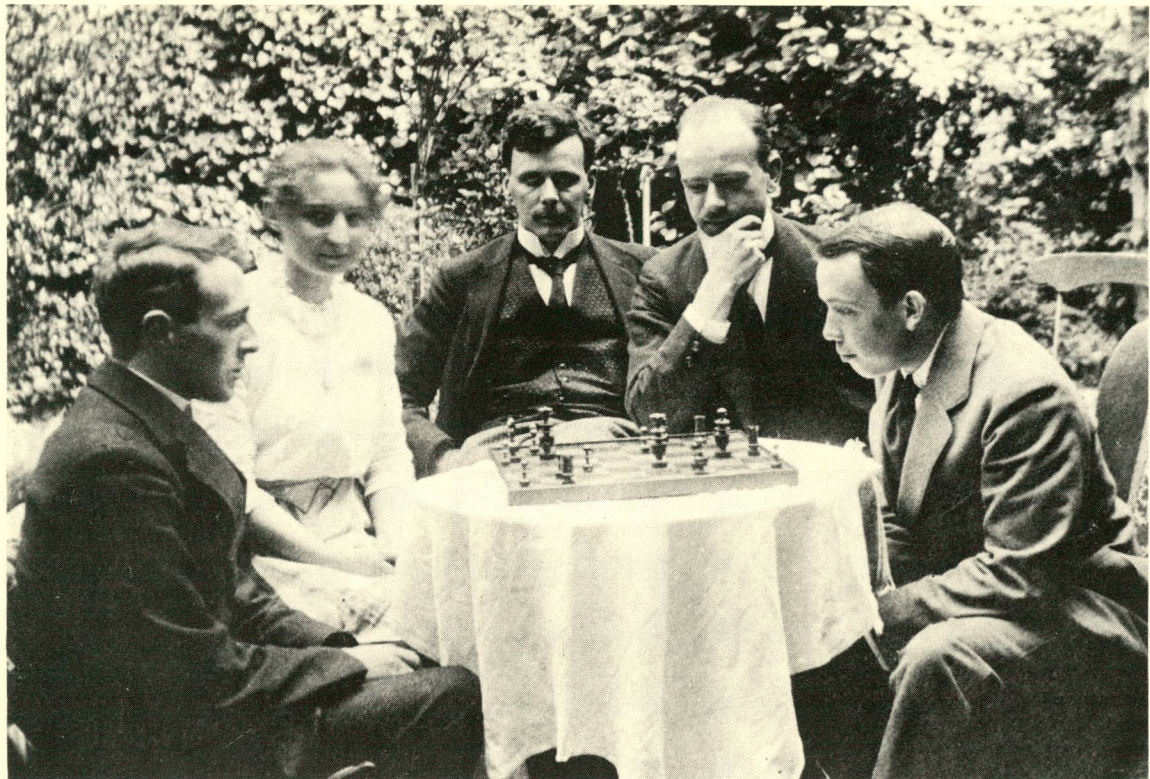

JONGVLAAMSCHEN GEMEENSCHAP, organisatie door Robrecht de Smet in 1928 opgericht. Ze wou een vervanging en een betere uitgave zijn van het Verbond der Vlaamsche Nationalisten De Blauwvoet, waarvoor voornamelijk Hendrik Cayman, redactiesecretaris van het weekblad Vlaanderen, van 1923 tot '26 vruchteloos gewerkt had. Het Verbond was in De Smets ogen een soort van algehele Vlaams-nationale overkoepeling.

De Jongvlaamsche Gemeenschap wilde ook de uitdaging van de officieel gesteunde Katholieke Actie voor jongeren beantwoorden in de strijd tussen nationalisme en Katholieke Actie, die tussen 1925 en '28 met ongenadigheid en bitterheid woedde.

Eind 1926 is De Smet in contact gekomen met de Jungdeutscher Orden van Arthur Mahraun, een anti-spartakistisch oud-officier, die in Duitsland een hopeloze strijd voerde tegen de sinds 1923 steeds groter wordende chaos. (Er bestond in die jaren ook een Jongzweedse Orde). Mahraun wilde een streng hiërarchisch geordende, beginselvaste en anti-fascistische organisatie. De Smet vond zichzelf daarin terug. In 1929 verscheen de brochure van M. Geerardijn, Het kompas van den Vlaming, met als slotbijdrage: Wat is de Jongvlaamsche Gemeenschap? Hoewel de weekbladen Vlaanderen en Jong Dietschland over de Jongvlaamsche Gemeenschap informatie verschaften, kwam ze niet van de grond. Reeds lang voor 1931 was ze ter ziele gegaan. Robrecht de Smet zou het opnieuw proberen met een Jongnederlandsche Gemeenschap (zie aldaar).

ROMAIN VANLANDSCHOOT

*In Picards woning in Den Haag. Van links naar rechts:
L. Picard, M. Picard - Van Vlaendèren, F.C. Gerretson, D. Hoek, E. Cantillon.*

JONG-VLAANDEREN ontstond, toen een tiental anti-Belgische flaminganten op 24 oktober 1914 in het Nederlandsch Koffiehuis te Gent zijn eerste officiële vergadering hield. Deze mannen waren: Karel Boulengier, ds. Jan Derk Domela Nieuwenhuis Nyegaard, Reimond Kimpe, Marcel Minnaert, Leo Picard, Lodewijk Pintelon, Robrecht Rens, Jules van Roy, Omer Steenhaut, Antoon Thiry. Van Roy heeft heel weinig „zittingen” van de groep bijgewoond. De predikant Domela, een Nederlander, trad als leider op. Het is vooral deze markante figuur geweest, die de denkbeelden, welke in de kring van zijn „eedgenoten” waren geformuleerd, in tal van steden en dorpen van Vlaams-België heeft gepropageerd. Het duurde niet lang, of de ook daar gestichte groepen zouden zich onder een overkoepelend bestuur verenigen en zo zou de Nationale Jong-Vlaamsche Beweging ontstaan.

Tot deze tochten was Domela vooral het eerste halfjaar in staat door de reispas die de Duitse luitenant-generaal Von Werder hem had verstrekt, uit dankbaarheid voor het vele dat de dominee voor Duitse gewonden en krijgsgevangenen had gedaan vóór de bezetting van Gent.

Kort samengevat behelsde het programma van Jong-Vlaanderen de volgende punten: uitbanning van het Frans uit school, rechtbank en bestuur in de Vlaamse gewesten: rigoureuze scheiding van de twee ongelijksoortige landsdelen van België en stichting van een onafhankelijke Vlaamse staat, voorlopig, maar zo kort mogelijk, onder Duitse bescherming. Van Domela was de conceptie van het „Koninkrijk Vlaanderen” met een Oranjevorst op de troon. Een ander punt was de hartgrondige

wens dat de „rampzalige” naam België geheel zou verdwijnen; ten slotte wensten de Jongvlamingen aanhechting van Frans-Vlaanderen bij de nieuwe vormen staat Vlaanderen.

Verder was aan het programma toegevoegd dat het jonge Vlaanderen voor de toekomst moest steunen op de gedachte van een Algermanenbond, de Noren, Denen, Zweden, Nederlanders in Noord en Zuid, Duitsers en Angelsaksen omvattend. Dit was Domela's stokpaardje.

Op 1 november 1915 verenigden de toen bestaande Jongvlaamse groepen zich te Gent, ten huize van ds. Domela aan de Coupure, tot een Middenbond onder de naam Nationale Jong-Vlaamsche Beweging, met een centraal bestuur, waarvan dr. Eugeen van Oye voorzitter en ds. Domela Nieuwenhuis Nyegaard tweede voorzitter werd (z. verder Jong-Vlaamsche Beweging).

LITERATUUR: J.D. Domela Nieuwenhuis Nyegaard, *Uit mijn Oorlogsdagboek* (1915), ook verschenen in *De Tijdspiegel* (het blad van J. Valckenier Kips) (maart-april 1915) en in *De Toekomst* (april-juni 1915); - M. van de Velde, *Geschiedenis der Jong Vlaamsche Beweging* (1941); - L. Buning, *Ds. Jan Derk Domela Nieuwenhuis Nyegaard (1870-1955), een Vlaming uit het Noorden*, in *Het Pennoen*, jg. 20, nr. 3 (januari 1970).

LAMMERT BUNING